ד) ומנחות לט:ו. **ל**) ר"ה

והרמב"ן,

תורה אור השלם

באש במשפט והקדשים

בשלו בסירות ובדודים

וּבַצֵּלְחוֹת וַיָּרִיצוּ לְכָל בְּנֵי

הגהות הב"ח

מודר וד"ה הנודר וד"ה (ל)

שלוה הד"א:

גליון הש"ם

, גמ' שנאמר ויבשלו (את) הפסח. קשה לי אמאי לא מיימי מקרא במורה בפ' ראה גבי פסח ובשלת ואכלת וי"ל: שם ותנא

דף ל ע"ב. ולקמן דף גה עב: בהר"ן ד"ה ולענין הלכה וכו' דאי תפים.

עיין בתוס׳ קידושין שס

ובדף כו ע"ב ד"ה אלא מאי לדמי:

דברי הימים ב לה יג

:קעַם

וַיְבַשְּׁלוּ הַפֶּּטַח

ולעיל ל: וש"כו. ל) [נעיל ל. וש"ל], **5**) [פסחים ג. וש"ל], **ג**) [מוספתא פ"ג],

פ״גו,

ולענין הלכה בסודר קיימא לן כרב נחמן דסודרא קני על מנת

להקנות הוא ולא מלי מקנה לעכובי דאע"ג דרב אשי אמר

ליה מאן לימא לן דסודרא אי תפיס ליה לא מתפיס דחויא בעלמא

הוא דקאמר ליה ולא סבר לה דאיהו גופיה אמר בפ"ק דקידושין (ד' ו:)

כגון רוטב וכל דדמי ליה: היורד אסור בכל המתבשלין. בין רך בין עבה: גמ' ר' יחשיה חוסר. בללי ובשלוק דמתקרי נמי מבושל: הלך אחר לשון בני אדם. דאין דרכם לקרות לללי מבושל: והא מתבשיל נדר. דמשמע בין רך בין עבה: האי תנא. דמתניתין דלא קרי לעבה תבשיל: בכל מידי דמתחכלה ביה ריפתא. דמלפתין בו את הפת קרי תבשיל: והא מניא. בניחותא: בהיטריות רכות. בדילועין רכות שהחולין אוכלין בהן פיתן: איני. מי אוכלין החולין מהן: חוא קרא דמחיתא. דלעת מונחת שם שהיה אוכל ממנה: לוליבה דקרה בסלקה. תוכו של דלעת יפה לחכול עם התרדין: לוליבח דכיסנא. תוכן של זרעוני פשחן יפים לאכלן בכותח: ודבר זה אסור לאומרו נפני עם הארן. משום דדבר מעולה הוא לרפואה ואסור לומר להם שום דבר שיהנו ממנו. ואית דאמרי דלא ליכלו טובא וליפסדו כיתנא: חולין רבנן. שעוסקין בתורה ואינם נהנים

לקדרה. דמשמע בין לונן בין רותח: מן העולם ובאים לידי חולי:

מוסף רש"י

. הנודר מן המבושל. מכושל שאינו חי ולא מבושל, כמאכל בן דרוסאי, צלי. באש, שלוק. שנתבשל הרבה כדאמרינן (חולין קי.) גבי כבד אוסרת ואינה מחסרת, כלומר שיש בה דם הרבה ופולטת דם עדיין ואינה בולעת, דטרודה לפלוט, שלוקה אוסרת ונאסרת, כלומר כשנתבשלה יותר מדאי פלטה כל דמה וחוזרת ובולעת מהדם, יפות שעושין מהם תבשיל ל**ר** (ראמ"ה בשמו).

[שייך לעמוד שלפניו] הלין נכסין לאימת קנה. אימת יקנה בר בריה לכי הוי נורבא מרבנן באותה שנוה כבר הדר מודר

וחוזרת ובולעת מהדס, אלמא שלוק הוא מבושל הרבה (ראמ"ה בשמו). דבר שנימוח לתוך הקדרה ולמעט בשר וכיולא בו בשמו). בהיטריות רכות. שהתנשיל רך (ראמ״ה בשמו). אסיא. רופא (פסחים קיג. דף פה.)**. הא** ברכיכי הא באשוני.

פירוש הרא"ש

שעם כבו האו סאון למריה. כלומר בקנין סודר לא היה מועיל אם היה

הנודר מן המכושל מותר בללי ובשלוק. מבושל מבושל כראוי (א):

שלוק. מבושל יותר מדאי: קונס תבשיל שאיני טועס. כל תבשיל במשמע: מעשה קדרה רך. שיש בה רוטב: אכל לא בעבה. כגון דייסא: טורמוטא הרמולה מפרש בגמיוו: רסחסא. דבר הרותח

הבודר אמן המבושל מותר בצלי ובשלוק אמר קונם תבשיל שאיני מועם אסור במעשה קדרה רך ומותר בעבה יומותר בביצה מורמומא ובדלעת הרמוצה יהנודר ממעשה קדרה אין אסור אלא ממעשה רתחתה אמר קונם היורד לקדרה שאיני מועם אסור בכל המתבשלין בקדרה: תניא ר' יאשיה אוסר ואע"פ שאין ראיה גמ"ל לדבר זכר לדבר שנא' יויבשלו (את) הפסח באש כמשפט לימא בהא קמיפלגי דרבי יאשיה סבר הלך אחר לשון תורה ∘ותנא דילן סבר ישון בני אדם לא אדם ימר כי אתריה ומר כי אתריה באתרא דתנא דילן לצלי קרו ליה צלי ולמבושל קרו ליה מבושל באתרא דר' יאשיה אפילו צלי קרו מבושל והא קרא נסיב לה אסמכתא בעלמא: קונם תבשיל כו': והא מתבשיל נדר אמר אביי האי תנא כל מידי דמתאכל ביה ריפתא תבשיל קרו ליה והתניא יהנודר מן התבשיל אסור בכל מיני תבשיל ואסור בצלי ובשלוק ובמבושל ואסור בהימריות

מצלינן רכות שהחולין אוכלין בהן פיתן איני והא רבי ירמיה חלש על לגביה ההוא אסיא לאסיוה חוא קרא דמחת בביתיה שבקיה ונפק אמר מלאך מותא אית ליה לדין בביתיה ואנא איעול לאסאה יתיה לא קשיא הא ברכיכי הא באשוני רבא בר עולא אמר הא בקרא גופיה והא בגוויה דקרא דאמר רב יהודה לוליבא דקרא בסילקא לוליבא דכיתנא בכותחא י ודבר זה אסור לאומרו בפני עם הארץ רבא אמר מאן חולין רבגן רבא למעמיה ∘דאמר רבא

כמאן

בהלכותיו מסתם לה סתומי: הדרן עלך השותפין שנדרו

גבי האומר לאשה הרי את מקודשת

לי במנה זה על מנת שתחזירהו לי

דבכולהו קני לבר מאשה גזרה שמא

יאמרו אשה נקנית בחליפין ואי סלקא

דעתך °דאי תפים מתפים מאי גורה

דאי הכי נקנית היא בחליפין ואין לך

[קנין] גדול מזה אלא ודאי רב אשי

גופיה סביר' ליה דסודרא אי תפים ליה

מקנה לא מתפים והכא דחויא בעלמא

הוא דדחי ליה לרב נחמן. מיהו נהי

דלענין סודרא קיימא לן כרב נחמן

לענין קני על מנת להקנות משמע דלא

הי"ל כותיה דבהא רב אשי פליג עליה

לגמרי משום טעמא דסודרא הני ע"מ

להקנות מן השתא הוא אבל הכא

הדר סודרא למריה. אבל הרמב"ם ז"ל

פסק בשתיהן כרב נחמן משמע דס"ל

ז"ל דכיון דפרכא קמייתא דרב אשי

דרך דחויה היה כדכתיבנה כל מחי

דהאמר ליה נמי לדחויי מכוין ולאו

לאיפלוגי עליה. יי והרמב"ם ז"ל

הבודר מן המכושל מותר כללי ובשלוק. שאינם בכלל לשון

מבושל. שלוק בשיל ולא בשיל דנהי דשלוק נמי משמע מבושל יותר מדאי

כדאמרינן בפ' כל הבשר (חולין דף קי:) הכבד אוסרת ואינה נאסרת שלוקה אוסרת ונאסרת שלוק דהכא בשיל ולא בשיל הוא דבנדרים הלך אחר לשון בני אדם ותבשיל שנתבשל יותר מדאי בכלל מבושל הוא: אמר קונם תבשיל שחיני טועם חסור במעשה קדרה רך ומוסר בעבה. מעשה קדרה כגון חלקא טרגים וטיסני. וקאמר דאם הוא רך אסור אבל עבה מוחר דהאי חנא כל מידי דמתאכלא

ביה ריפתא תבשיל קרי ליה כדאי׳ בגמ׳ ומעשה קדרה עבה באפי נפשיה אכלי ליה בלא פת ואמרי׳ בגמ׳ דאסור בללי ובשלוק דהא מתאכלא ביה ריפתא. וכי קחני שאני טועם לאו דוקא דאמר הכי אלא לרבותא נקטה לומר דאפילו אמר שאני טועם מותר בעבה. ומפורש בירושלמי [פ"ו ה"א] דכי היכי דבקונם תבשיל מותר בעבה הכי נמי נודר מן המבושל מותר בעבה: **ומותר בכילה טרמיטא.** מפרש בגמרא [נ:] דשלקי לה במיא חמימי אלפא זימני ואלפא זימני במיא קרירי עד דמחזוטרא כדבלע לה ולא מחאכלא בה ריפחא. ומשמע דדוקא בה הוא דשרי אבל כל שלא נחבשלה כל כך אסורה דהא מחאכלא ריפתא בהדה והכי איתא בירושלמי [שם] בשם רב חסדא אסור בביצה מגולגלת שכך דרך החולה לאכול בה פתו דאלמא כל שלא נצטמקה כל כך שהפת נאכלת עמה בכלל תבשיל הוא: גמ" **חניא ר' יאשיה אוסר.** דנודר מן המבושל אסור בצלי: ואע"פ שאין ראים לדבר. שהצלי יהא בכלל מבושל זכר לדבר דכתיב ויבשלו (את) הפסח ופסח אינו נאכל אלא צלי וכתיב ויבשלו ומיהו לאו ראיה גמורה היא כדאמר במסקנא דבנדרים הלך אחר לשון בני אדם: ירושלמי [שם] אמר רבי יוחנן הלכו בנדרים אחר לשון בני אדם אמר ר' יאשיה הלכו בנדרים אחר לשון חורה מה נפיק ביניהון אמר קונם יין שאיני טועם בחג על דעתיה דרבי יוחנן אסור ביום טוב האחרון של חג על דעתיה דר' יאשיה מוחר אף ר' יאשיה מודה שהוא אסור לא אמרה ר' יאשיה אלא לחומרין ע"כ. ולפום גמרא דילן דאפי׳ ר׳ יאשיה מודה דאין הולכין בנדרים אלא אחר לשון בני אדם שמעינן מינה דבין להקל בין להחמיר האומר בחג יו״ט האחרון של הג בכלל: והא מסבשיל נדר. ואמאי מותר בעבה דהא תבשיל הוא: האי סנא כל מידי דמסאכלא ביה ריפסא סבשיל קרי לים. אבל מעשה קדרה עבה דלא מתאכלא ריפתא בהדיה לא מיקרי תבשיל. ואית דמפרשי דאסור במעשה קדרה רך קא קשיא ליה דלאו תבשיל הוא ושני דכיון דמתאכלא ביה ריפתא תבשיל קרי ליה: והסניא. בניחותא: ואסור בהיטריום רכום. דלועין קטנים: שהחולין אוכלין נהן פתן. מדקא יהיב טעמא לאיסורא מפני שהחולין אוכלין בהן פתן ש"מ דכל מידי דמתאכיל ביה ריפתא תבשיל מיקרי: איני. דדלועין יפין לחולה: ברכיכי. מעלו: אשוני. קשין: בקרא גופיה. קשה: גוויה דקרא. מה שבחוכו מעלי: לוליבא דקרא. מה שבחוכו: בסילקה. יבשלנו עם תרדין: לוליבה דריחנה ברוחהה. מה שבתוכו טוב להכלו עם כותח: ודבר זה הסור להמרו בפני עם ההרץ. כדי שלה יעקרו הפשחן לכך: מהן חולין רבנן. אין הכי נמי דקרי בין רכיכי בין אשוני קשין לחולי וכי קחני שחולין אוכלין בהן פחן

נח היה מועינ מם היה מחלים מחלים לא מעכשיו ולאחר לי יום הילכך ה"נ לא קני: והא מתנת בית חורון דקני על מנת להקנות הוא. שמקנה לו החלל והסלל והסעודה ולא שיהו שלו אלא שיהו שלו אל אלא שיהו שלו אל אלא שיהו שלו אל אלא שיהו שלו הלה להיק מקום אינו קונה הלכך ה"נ לא ילאו החלל והסעודה מרשות הכן: אלו להיל קני על מנת להשות מה שאתר זה כאילו קני וילאו החלל והסעודה מרשות הכן: משום דשעורה מובחת עליו. שלא היה קנין כי אם להענים ולא כוון לשם מתנה כלל: הא מני רבי אליעוד היא דאמר אפילו ויתוד בו". הלכך ה"נ לא מיה קנין כי אם להענים ולא כוון לשם מתנה כלל: הא מני רבי אליעוד היא דאמר אפילו ויתוד בו". הלכך ה"נ לא מיה קנין כי אם להענים ולא כוון לשם מתנה כלל: הא מני רבי אליעוד היא דאמר אפילו ויתוד בו". הלכך ה"ג לאתויי הך דשמיש ביפי. דלא חוית הלות הנה חלית דגרסי דשדיא בכפילה לשון המשלך בכפל שכפל דבכיו ואמר קני על מנת להקטוח: לישנא בתרא דרבא. ואפילו אמר והן לפנין אסור הדרון עלך השותפין
הגודר מן המבושל. שאתר קונם מנשל עלי: מותר בצלי ובשלוק. שלוק זה שתמצשל יותר מתםם צשול בחלית בכל הכשר (חולין קי:) דכבד אוסרת ואינה נאסרת המבושל הצלי ובשלום. שלוק היות שלה היותר ביו המבושל המה בתרא הברא החור במעשה קדרה רך.

לאו חולין ממש אלא מאן חולין רבנן דאפילו בבריאותן הן חשושי כח מפני שהחורה מחשת כחם [סנהדרין כו:]:

הגורה כך הסברשה. שחתר קום מנסום על היו בצרי ובשרוק. שנק הם שמפשל יותר מקסם פשר מדמיקת הליקים לכל מידי דמיסחלת נסס מנקה מוקרת ומסרה? אסור בבעיה בהרה רך. מסר מפרש בנתראל כל מידי דמיסחלת נסס מנקה מותר בעבה. שאלת כל מידי במחבשל בדרה. מפרש בנתראל מעשה רתחתה. דבר הנרסח והנגמר בקדרה: בכל המתבשל בדר. וכיון דרך הוא כמו מים בעלמא לא מיקרי מבשל: בתראביל ביה ריפהא. שחורין בו הספ ואוכלן אחו: והתניא. בניחותא מסיוניות דקות שהחולין אוכלין בהן ספון: הא ברביבי. טובים: באשוני. קשים: בגוויה דקרא. הרן שבחוכו הוא טוב: לוליבא דקרא. בכר רך קרי לוליבא שמלבלב ומצמיח טוב לחתר אותו לחתר מהיטירות על דבריט שדברים אלו אפילו הנשים רך ואחר כך נותנין אותו בכולקא: לליבא דביתנא. טומין אותו במילקא: לוליבא דביתנא. טומין אותו במים שד שמלבלב ונששה כך ואחר כך נותנין אותו בכוסח: אסור לאמרו בפני ע"ה. שילשיגו על דבריט שדברים אלו הפשים יודטות אותן:

א א מיי' פ"ט מהלכות מדרים הלכה א סמג לאוין רמב טור שו״ע יו״ד סי' ריז סעיף א: [ב מיי' שם הלי ז טור ו: סד ב ג מייי שם הלכה ז טור

טוש"ע שם סעיף א:

עין משפט

נר מצוה

ממ.

תוספות הנודר מן המבושל מותר בצלי ובשלוק. שלוק שחין מכושל יותר: קונם תבשיל שאני מועם אסור במעשה בועם אטוו במעשות קדירה רך. מפרש נגמרא כל מידי שנותנין בו פת לשרות קרוי תבשיל ומותר בעבה שאינו נאכל עם פת ול"ע אמאי שני למיתני ענין . אחר מרישא לפלוג בנודר מן התבשיל בלא שאומר שאני טועם ובשאר בבי כבוש ושלוק ומליח נקט דווקא שאני טועם להוסיף בו איסור וי"ל רבותא מטי׳ דאפ״ה מותר בעבה חירוש [בהאי] דמבושל לא משמע בשום ייתור

וברישה מלי למיתני מבושל שהני טועם מותר בללי ובשלוק אלה לה היה חופם ללי ושלוק: [מורמומא והרמוצה]. מפרש נגמ': רבי יאשיה אוסר בצלי ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר. ולכן לא הוי לאיה דנגדרים הלך אחר לשון בני אדם: והא מן תבשיל גדר. ורך לא הוי תבשיל כיון שהוא רק כמים בהימריות. במלמה: בענמה: בהישריות. פירוש קרייאני: [איני] וכי קרי טובים לחולים וכו': ברביבי. מועילים לחולים: באשוני. פירוש קשות הם רעות לחולה שאינן מבושלות כלורך: בקרא גופה. פירוש חילון שבקרא קשה הוא ורע לחולה: בגויה. רך שנחוכו יפה לחולה: לוליבא דקרא. כל דבר שהוא [רך] קרי לוליכה: בכותה. טוב ליתן בכותה: ודבר זה אסור לאומרו בפניהם. שמלעיגים עלינו ואומריו שאנו קובעים מילי דחוכא שאנו קובעים מילי דחוכא יאיטלולא בהש״ס ובקונט״ פירש שאסור ללמוד להם שום תקנה ולא נראה: מאן חולין. דקתני לעיל שהחולין אוכלין כו': רבגן. שמחוך שעמלים בתורה הם

חלשים אבל לחולין ממש לא מעלי: רבא לשעמיה.

דרבנן איקרו חולים: